

Eduardo Sánchez
cronista cultural

L'any 2002, la Ràpita va acollir una sèrie d'actes en commemoració del centenari del naixement de Sebastià Juan Arbó i Amposta, ho ha celebrat, també, recentment, en el seu 120 aniversari, cosa que als arbonians ens fa molt feliç i més tenint en compte que la seva ciutat adoptiva li ha dedicat un congrés juntament amb la Universitat Autònoma de Barcelona.

Són múltiples les raons del perquè l'escriptor rapitenc sempre està en un primer pla de l'actualitat literària i una d'elles podria ser l'excel·lència de la seva literatura, cosa que ha propiciat que hagi estat traduït a diverses llengües, el que afegit a la seva honradesa i dignitat professional l'han convertit en un exemple a seguir, quedant descartat per complet la ignorància i la incomprensió que va patir en diferents moments de la seva vida, per haver escrit en castellà després de la Guerra Civil o quedar-se al país per a poder continuar la seva labor literària, fet que li va permetre, també, l'obtenció de diversos guardons literaris i el reconeixement i admiració de nombrosos escriptors que han vist reflectides en les seves obres el desco-

briment d'un món, que fins llavors no formava part de l'imaginari català.

Hi ha un paral·lelisme en la celebració dels dos centenaris, el que demostra l'estima que li professaven les dues ciutats, i és que hi van haver una sèrie d'experts que coneixien profundament les seves obres, complementat durant tots aquests anys amb conferències i esdeveniments culturals que han parlat abastament del seu món, com per exemple, la presència de Ricard Salvat a la Ràpita parlant de les aportacions teatrals d'Arbó i d'Emili Rosales en la introducció de la seva *Obra Catalana Completa*. En aquest centenari es va portar a escena *Notes d'un estudiant que va morir boig* a càrrec de Damian Contreras, espòs de la filla de l'escriptor. Per motius de salut no hi vaig poder assistir a Amposta al Congrés, però em sembla fantàstic i positiu que Joel Reverté i Joan Antoni Forcadell intenten recuperar l'obra dramàtica arboniana i que Marta Matas, a la que conec personalment i que en va fer a mans la seva tesi doctoral, publicarà pròximament la que serà la gran biografia d'Arbó. A tot això, cal afegir que l'Ajuntament de la Ràpita ha publicat recentment tots els articles apareguts a *La Vanguardia* -en un treball de recerca de Nerea Lara Queral- que Arbó va publicar entre el 1952 i el 1981, i també que l'escriptor rapitenc Pep Carcellé va publicar el desembre del 2020 el treball més rigorós i complet que mai

s'hagi fet de l'obra d'Arbó: concretament el cicle novel·lístic de la segona trilogia de l'Ebre, les obres formades per *Entre la tierra y el mar*, *La Tempestad* i *La masia* amb un detallat estudi dels personatges principals.

Són molts els escriptors catalans que han girat la vista enrere i han buscat una segona residència als pobles, al camp, lluny de la dinàmica de les grans ciutats i és que hi ha una tendència a la cosa rural, ja que la vida a la ciutat per a molts resulta desagradable i és a l'entorn rural on hi ha una reconciliació amb la natura, més enllà del ciment. Vanesa Freixa, Irene Solà, Gemma Ventura i Anna Punsoda, entre altres, han preferit el món rural, perquè hi ha espais que vinculen a les coses més autèntiques i és per aquest motiu que hi ha una tendència literària per recuperar aquest món. Per això l'obra d'Arbó cada dia serà més coneguda i valorada i els seus personatges tenen valors universals que tant es poden donar a Barcelona com a Amposta o la Ràpita.

Sebastià Juan Arbó és un dels escriptors les obres del qual es reediten més, i els últims anys s'han fet noves edicions de les seves obres més importants, l'última de les quals *Terras de l'Ebre*, només fa dos mesos. És una de les grans novel·les de la literatura catalana i europea del segle XX i convé recordar que el diari *El Punt* en la seva edició del 12 d'abril del 1996 informava de l'enquesta feta a persones

relacionades amb el món cultural sobre quina era la novel·la més important de tots els temps de les comarques tarragonines i la que va aconseguir més vots va ser *Terras de l'Ebre*.

Cal felicitar a Joan Antoni Forcadell i Emili Rosales pel seu esforç per pu-

blicar novament a l'Arbó, de la mateixa manera que a Xavier García Pujades, que va fer el mateix amb Artur Bladé; a Tomàs Camacho que va aconseguir la publicació d'obra inèdita de Víctor Canicio i a Emigdi Subirats per fer-ho amb Joan Cid i Mulet.

EL DIBUIX DE LA SETMANA

per Jokin Moya

